

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

Resumé

Brno (Kataster Bohunice, Nový und Starý Lískovec, Bez. Brno-město). Westlich von der Netroufalky Str. Neuzeit – 2. Weltkrieg. Kriegsschauplatz. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Brno-město, okr. Brno-město)

Hrad Špilberk, předbraní. Novověk. Opevnění. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí předbraní při vjezdové bráně do NKP Špilberk byl koncem roku 2006 proveden záchranný archeologický výzkum (obr. 72). Dotčená plocha se nachází před západní bránou, na mapě 1 : 5 000, list Brno 9-0, je místo výzkumu lokalizováno v okolí bodu 222/253 mm od Z/J s.č. Nadmořská výška v tomto prostoru dosahuje 283 m. Při záchranném výzkumu byla odkryta velká část základů původního předbraní, které chránilo vstup do západní brány hradu. Zachyceny byly dva typy zdíva, mohutné kameno-cihlové nároží skořepinové konstrukce (K 901) a subtilnější cihlová konstrukce, tvořená dvěma zdmi o šířce koruny 55 cm (K 902-903). V místech případné návaznosti těchto zdí se nacházel recentní výkop, který znemožnil určit jejich vzájemný vztah. I přes rozdílný charakter nemusí jít nutně o dvě stavební fáze předbraní, zdi K 902-903 mohly vzhledem k jejich poloze v trase původní komunikace souviset s konstrukcí lávky či padacího mostu (vlčí jáma?). Šikmé zkosení čelních

stěn ukazuje, že předbraní bylo alespoň částečně založeno do hradního příkopu a tvořilo jeho vyzděnou eskarpu. Základová spára se nacházela v hloubce 180 cm, zdi zde nasedaly na skalní masiv, který dále klesal severním směrem (stěna příkopu). Na základě rozměrů cihel lze všechny zachycené zdi zařadit do barokního období. Přesné datování je obtížné, s výstavbou předbraní snad nemůžeme počítat před rokem 1645. K jeho zboření došlo kolem poloviny 19. století.

Zuzana Baarová

Resumé

Brno (Kataster Brno-město, Bez. Brno-město). Burg Špilberk. Neuzeit. Befestigung. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)

„Staré Zámky“. Starší doba hradištní. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum.

Na podzim roku 2005 našli bratři M. a R. Malečkoví u vodní nádrže ležící pod severovýchodními svahy hradiště „Staré Zámky“ (k lokalitě podrobněji Čížmář 2004, 92-93, zde pod heslem „BRNO-LÍŠEŇ 3“) dva bohatě zdobené kovové artefakty. Jedná se o drobnější zlacené pásové kování lité z bronzu a nesoucí charakteristické prvky značně pokročilého avarského stylu – liliovité ryté motivy na podkladu s jemným puncováním (obr. 73: 1). To lze zejména na základě materiálu z okruhu avarsko-slovanských pohřebišť datovat do 2. poloviny 8. století (např. Justová 1990, 53, 67-74; Zábajník 1991, 241). Samotnému závěru „avarské doby“ patrně náleží i drobná zlacená faléra, lisovaná z bronzového plechu a zdobená silně geometricky stylizovaným vegetativním ornamentem (obr. 73: 2). Prezentované předměty lze tak spojovat s vlastními počátky hradiška, založeného zřejmě právě v 2. pol. 8. stol. a zničeného požárem až někdy na konci 10. stol. (např. Poulik 1948-1950, 99-106).

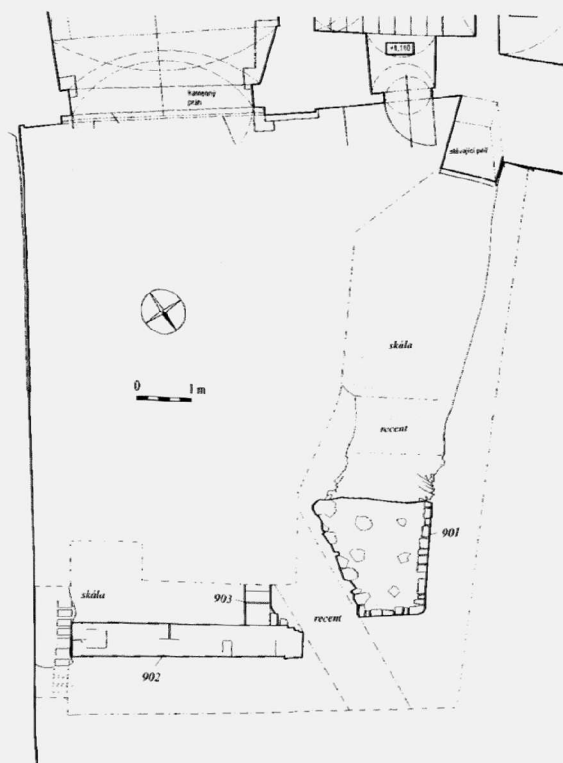
Pavel Fojtík, Mojmir a Radim Malečkoví

Literatura

- Čížmář, M. 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*. Praha.
- Justová, J. 1990: *Dolnorakouské Podunají v raném středověku*. Praha.
- Poulik, J. 1948-1950: *Jižní Morava – země dávných Slovanů*. Brno.
- Zábajník, J. 1991: Seriation von Gürtelbeschlaggarnituren aus dem Gebiet der Slowakei und Österreichs (Beitrag zur Chronologie der Zeit des awarischen Kaganats). In: Čilinská, Z. (ed.), *K problematike osídlenia stredodunajskej oblasti vo včasnóm stredoveku*, Nitra, 219-321.

Resumé

Brno (Kataster Líšeň, Bez. Brno-město). „Staré Zámky“. Die awarisch-slawische Periode (2. Hälfte des 8. Jh.). Einzel-fund. Oberflächensammlung.

Obr. 72. Brno-Špilberk, předbraní. Půdorysný plán zjištěných archeologických situací.
Brno-Špilberk, Grundriss der festgestellten Befunde vor dem Tor.